

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	9
Przedmowa	13
Wstęp	15
A. Człowiek znany i nieznany a ciągle poznawany	15
B. Próby rozszyfrowania struktury bytowej człowieka	22

Rozdział pierwszy

OSOBA, OSOBOWOŚĆ, PERSONALIZM JAKO POJĘCIA NARZĘDZIOWE W ODCZYTNIWANIU TAJEMNICY BOGA I CZŁOWIEKA	55
I. Osoba, osobowość	55
II. Personalizm	73

Rozdział drugi

PODSTAWY FILOZOFICZNE PERSONALIZMU CHRZEŚCIJAŃSKIEGO	87
I. Trwałość ludzkiego podmiotowego „ja”	89
II. Wolność woli	94
A. Problem wolnej woli	95
B. Pojęcie wolnej woli	97
C. Niedostateczne wyjaśnienia idei wolnej woli	99
1. Wolność woli w ujęciu materializmu dialektycznego	100
2. Wolność woli analizowana przez egzystencjalistów	102
3. Wolność woli w ujęciu witalistycznym	106
4. Negacja wolności woli w ujęciu systemu determinizmu psychicz- nego	107
D. Uzasadnienia wolnej woli	108
1. Uzasadnienie wolnej woli oparte na indeterminizmie przyrody	108
2. Uzasadnienie wolnej woli w teoriach witalizmu	112
3. Uzasadnienie wolnej woli w egzystencjalizmie	113
4. Wolność woli jako postulat	113
5. Świadomość wolnej woli jako logiczna podstawa dla stwierdzenia faktu psychologicznej wolności	116
6. Argument św. Tomasza z natury woli	121
III. Duchowość i nieśmiertelność duszy jako podstawa personalizmu chrze- ścijańskiego	125
A. Duchowość ludzkiej duszy	125
1. Pojęcie materii	125
2. Pojęcie bytu duchowego	127
3. Metody uzasadnienia duchowości ludzkiej duszy	129
4. Znaczenie problemu duchowości duszy dla teorii personalizmu chrześcijańskiego	131
B. Nieśmiertelność indywidualna ludzkiej duszy	132
1. Wprowadzenie	132

2. Metody uzasadnienia idei nieśmiertelności ludzkiej duszy	133
3. Relacje między indywidualną nieśmiertelnością ludzkiej duszy a osobą integralną i etyczną	134
IV. Idea człowieka jako całości cielesno-duchowej w swoich relacjach do personalizmu	137
A. Opinie o stosunku duszy i ciała w człowieku	138
B. Uzasadnienie poglądów o substancjalnej jedności człowieka	140
C. Znaczenie poglądu o substancjalnej jedności duszy i ciała dla teorii chrześcijańskiego personalizmu	142
Rozdział trzeci	
BOG I CZŁOWIEK W DZIEDZINIE POZNAWCZEJ	153
I. Opis idei Boga	156
A. Idea Boga w Piśmie św.	157
B. Idea Boga w nauce Kościoła	163
C. Metoda analogii w poznawaniu Boga	167
D. Idea Boga religijna i filozoficzna	170
E. Wartość pojęć o Bogu	172
II. Szczegółowe relacje poznawcze między osobą ludzką a Bogiem	175
A. Przekonanie o istnieniu Boga jako czynnik kształtujący osobę ludzką	175
B. Drogi człowieka ku Bogu	194
1. Poznanie dyskursywne istnienia Boga jako czynnik kształtu- jący osobowość ludzką	196
2. Możliwość naturalnej intuicji w poznaniu istnienia Boga	206
3. Wiara w prawdy przez Boga objawione jako czynnik kształtu- jący ludzką osobowość	235
4. Mistyczne poznanie i jego wpływ na etyczną osobowość	260
Rozdział czwarty	
BOG I LUDZKIE „JA” W ZAKRESIE WARTOŚCI MORALNYCH	317
I. Treść wyrazów: moralność, obowiązek, wartość moralna	317
II. Teorie antyteistycznego personalizmu	327
A. Monizm B. Spinozy	332
B. Monizm witalistyczny F. Nietzschego	334
C. Poglądy zwolenników teorii alienacji	349
D. Antyteizm A. Comte’a	351
E. Opinia N. Hartmanna	352
F. Opinia L. Zieglera	358
G. Antyteistyczny humanizm J. P. Sartre’a	359
H. Poglądy A. Camusa, M. Merleau-Ponty i C. Lévi-Straussa	369
III. Próby areligijnego uzasadnienia moralnych wartości	371
IV. Istnienie osobowego Boga jako podstawa moralnych wartości	389
A. Bóg jako podstawa idei obowiązku	389
1. Opinie o naturze obowiązku	389
2. Wyjaśnienia	395
B. Bóg jako podstawa poznawalności charakteru wartości moralnych	399
C. Względność wartości moralnych bez oparcia na prawdzie o istnie- niu Boga	402

D. Bóg jako źródło motywów dla postępowania moralnego	405
E. Bóg jako gwarancja niezależności osoby ludzkiej, sprawiedliwości i miłości	407
F. Uzasadnienie wartości moralnych według zwolenników etyki sytuacyjnej	411
 Rozdział piąty	
RELACJE BYTOWE MIĘDZY CZŁOWIEKIEM I BOGIEM	431
Uczestnictwo osób ludzkich w bycie Boga w Jego Trzech Osobach	431
Personalistyczna postawa człowieka wobec Boga	449
 Rozdział szósty	
CHRYSTUS I JEGO KOŚCIÓŁ JAKO PODSTAWA PERSONALIZMU CHRZEŚCIJAŃSKIEGO	467
I. Chrystus, Jego nauka i dzieło jako najbardziej istotny element personalizmu chrześcijańskiego	467
A. Chrystocentryzm i personalizm chrześcijaństwa	467
B. Chrystus Wybawiciel z nieładu moralnego	472
C. Wolność chrześcijańska	481
D. Wkład chrześcijaństwa w kształtowanie osobowości i osoby ludzkiej	486
E. Siły niszczące osobowość etyczną	491
F. Chrystus wzór osobowego życia chrześcijańskiego	495
II. Kościół Chrystusowy jako oparcie dla personalizmu chrześcijańskiego	500
 Rozdział siódmy	
PRZYMIOTY I STRUKTURA LUDZKIEJ OSOBY CHRZEŚCIJAŃSKIEJ	517
I. Przymioty ludzkiej osoby chrześcijańskiej	517
A. Teocentryzm, chrystocentryzm i antropocentryzm ludzkiej osoby chrześcijańskiej	517
B. Osoba ludzka i chrześcijańska jako cel sam w sobie (autoteleologia)	524
C. Autonomia ludzkiej i chrześcijańskiej osoby	526
D. Powszechność wszcz i powszechność w głąb ludzkiej chrześcijańskiej osoby	529
E. Aktywność osoby ludzkiej	535
F. Osoba ludzka i chrześcijańska skierowana ku transcendencji	538
G. Osoba ludzka i chrześcijańska jako byt indywidualny i społeczny	545
II. Struktura ludzkiej osoby chrześcijańskiej	550
 Rozdział ósmy	
GODNOŚĆ LUDZKIEJ I CHRZEŚCIJAŃSKIEJ OSOBY	559
I. Pojęcie godności ludzkiej i chrześcijańskiej	559
II. Wyjaśnienia i uzasadnienia szczegółowe ludzkiej i chrześcijańskiej godności osoby	570
A. Godność człowieka jako celu samego w sobie	570
B. Godność człowieka wynikająca z posiadania rozumnej natury	571
C. Godność człowieka wynikająca z posiadania wolnej woli	574
D. Godność ciała ludzkiego	576

Rozdział dziewiąty

Ks. Stanisław C. Napiórkowski OFMConv.

PERSONALIZM A DIALOG EKUMENICZNY	589
I. Ku personalizmowi ekumenicznemu	590
II. Teologiczne przesłanki dialogu ekumenicznego	593
A. Prymat Pisma św. w teologii i w życiu Kościoła	595
B. Pełne uznanie wolności człowieka w stosunku do wiary	596
C. Uznanie kościelnego charakteru nierzymskokatolickich Wspólnot chrześcijańskich	597
III. Zasady dialogu ekumenicznego	599
A. Zasady dialogu ekumenicznego według grupy „Watykan—Genewa”	602
B. Zasady dialogu ekumenicznego według dokumentu Sekretariatu do Spraw Jedności Chrześcijan	605
IV. Panorama dialogów doktrynalnych	609
V. Pierwsze owoce	615
A. Odkrycie chrystologii wspólnej z Kościołem uchodzącym za mo- nofizycki	616
B. Uzgodnienie w sprawie usprawiedliwienia	618
Zakończenie	625
Indeks nazwisk	633
Indeks rzeczowy	651
Contents	656
Inhaltsübersicht	660